

Projectvoorstel Utrecht tbv deelname aan KOP-Programma ‘Sturing op bouwlogistiek via stadsbreed BLVC-kader: monitoring + makelaar’

Periode: 2025 en 2026

Gevraagd:

- *Praktijkgerichte onderzoeker* tbv monitoring particuliere projecten en + checks op controle op naleving (CON) van gemeentelijke projecten (+/-16 uur)
- *Bouwlogistiek Makelaar* (+/-16 uur)
- 1 persoon of in duo
- Vanaf juni '25 tot eind '26
- Tot die tijd: vanuit de huidige capaciteit van het KOP-programma incidenteel meedenken / adviseren over inrichting werkproces monitoring.

Taken	Producten
• Inlezen: bestuderen van enkele actuele BLVC-kaders in Utrecht en eventueel ook andere gemeenten. Bijv.: welke eisen zijn er toegepast, waren deze effectief, etc. • Vanaf 2^e helft 2025: (mede) beoordelen van zo'n 30-40 ingediende BLVC-uitvoeringsplannen. Wordt voldaan aan de eisen in het BLVC-kader? Waarom wel/niet?	<i>Er is een stadsbreed BLVC-kader 1.0 al in de maak met generieke eisen, met ruimte voor specifieke eisen (wanneer het gebied hierom 'vraagt').</i> <i>Toetsing van BLVC-plannen is een kerntaak van B&WT. Monitoring vanuit KOP leest mee.</i> • Een totaaloverzicht van getoetste plannen met gescoord op hoofdlijnen: voldoet wel/niet/deels en wat voorbeelden van <u>lessen/successen, en inzichten</u> uit dat toetsingsproces.
• Hoe verliep het proces van aanvraag, feedback en uitwerking in praktijk van zo'n 30-40 BLVC-uitvoeringsplannen? • Adviseren op ingediende BLVC-plannen bij team B&WT • Een overzicht van benodigde kennis en capaciteit van de gemeente om bijv. opgestelde BLVC-uitvoeringsplannen te beoordelen maar ook het up-to-date houden van het BLVC-kader. • Een advies hoe de taken en verantwoordelijkheden in te bedden binnen de gemeentelijke organisatie. • Een advies hoe geleerde lessen te benutten om de aanpak te verbeteren.	• Advies hoe het 'BLVC-proces' van aanvraag, feedback en uitwerking in de praktijk in te richten.
• Bij werken in opdracht van gemeente en waar mogelijk gebiedsontwikkelingen nalopen van proces en werkafspraken rondom Controle op Naleving. Welke eisen zijn er gesteld? Worden deze nageleefd? Waarom wel/niet? Hoe wordt hierop gecontroleerd? Hoe zou hier idealiter op gecontroleerd moeten worden? Kunnen we bewijslast weggleggen bij marktpartijen, moeten we op locatie gaan controleren?	<i>Er lopen bij de werkgroep Bouwlogistiek al medewerkers die exact op deze vragen aan het puzzelen zijn met interne stakeholders (bij Bouw- en Woningtoezicht, tijdelijke verkeersmaatregelen, etc).</i> • Meedenken/advies aan projectleider Bouwlogistiek hoe het proces van controle op naleving in te richten, inbreng bieden van 'inzichten elders' (uit andere steden).

Wat betekent dit qua benodigde kennis, capaciteit, mandaat?	
• Inventariseren wensen • Vertaling van wensen naar eisen	• Advies hoe wensen (vanuit beleid) op het thema bouwlogistiek vertaald kunnen worden naar eisen in bijv. het BLVC-kader <u>of in inkoop-eisen/gunningscriterium</u>.
• Toetsen van de <i>hypothese</i> zoals op pagina 2 benoemd. • Inventariseren hoeveel ritten er (in potentie) zijn voorkomen door sturing op BLVC/ bouwlogistiek	• Tussenrapport (2x per jaar) met (deels cijfermatig, deels kwalitatief) beeld
• Contacten leggen/ dialoog met aanbieders van 'gewenste' vormen van bouwlogistiek (reders/last mile/lokale bouwhubs). • Afstemming met de andere twee logistiek makelaars van de gemeente Utrecht. • Inventariseren wat werkt, wat (nog) niet en hier een overzicht van maken. De focus ligt hier op de toepassing in de praktijk van BLVC-kadersturing, en de geleerde lessen+ successen vastleggen, en verspreiden bij beleidsmakers en in de branche.	• Actieve inbreng+ advies in projecten (intern) en bij initiatiefnemers/vergunningaanvragers van bouwactiviteiten (vastgoedontwikkelaars/corporaties/ vastgoedaannemers) over de inrichting van hun bouwlogistiek • Relaties opbouwen en onderhouden met 10-15 vaste spelers in Utrechtse Bouwlogistiek • Adressenlijst opstellen van leveranciers/service providers voor transport/hub/water/supply chain/last mile • Tussenrapport Bouwlogistiek makelen (2x per jaar)
• Adviseren over, of meedenken in het ontwikkelen van faciliterende communicatie-instrumenten zoals Bereikbaarheidskaart/ website/ menukaart met suppliers van logistieke (bundel)diensten.	<i>Het realiseren van de instrumenten hoort niet bij het takenpakket voor het KOP-programma, maar moet elders binnen gemeente Utrecht worden opgepakt.</i>
• Uitwisseling met andere gemeenten in het KOP-programma	• 2x per jaar (mede)organiseren van uitwisseling met andere gemeenten • Deelnemen aan de workshops 'Sturingsinstrumenten gemeenten' welke periodiek door de Topsector georganiseerd worden. Afhankelijk van het onderwerp bekijken we in onderling overleg wanneer wel/niet aanhaken.

Korte beschrijving Programma Emissieloos Bouwen Utrecht

Eind 2023 is in Utrecht ambtelijk een overkoepelende programma-aanpak ingericht voor alles wat met schoon en emissieloos bouwen (SEB) te maken heeft. Dit programma is mede opgericht vanwege het door het college getekende convenant Schoon en Emissieloos Bouwen (30 oktober 2023). Daarmee tekent het college voor een inspanningsverplichting op inkoopgebied, in haar gemeentelijke werken (openbare ruimte en vastgoed; sloop, nieuwbouw, renovatie).

SEB richt zich op *werktuigen*, maar kent ook een inspanningsverplichting op *schone voertuigen*.

Naast verschoning van (bouw)logistiek, zoekt Utrecht ook naar manieren voor *minder* bouwlogistiek. De prognoses wijzen op zo'n 20% toename richting 2035, wat ons bestaande wegennet + kruispunten niet meer goed kan afhandelen. CBS: 8,1 miljoen logistieke bewegingen in en rondom Utrecht in 2022, waarvan zo'n 30 procent wordt aangenomen als zijnde bouwlogistiek (in de breedste zin).

Medio 2023 heeft het college een *uitvoeringsplan Bouwlogistiek* vastgesteld. Daarin staan een vijftal maatregelen genoemd (waaronder inkoop), gericht op het halen van het volgende hoofddoel:

"Eind 2026 is het aantal ritten tbv bouwlogistiek bij vergunningsplichtige werken gedaald met 10% (tov 2022), en de emissies met 15%"

Naast de maatregelen zoals sturing via BLVC, stimuleren van vervoer over water, sturing via inkoopbeisen in eigen gemeentelijke projecten, zijn er ook andere projecten die helpen richting dit doel (zoals de ingezette verschoning van logistiek in het algemeen, en de invoering van ZE-zones).

Het programma Emissieloos Bouwen kent 5 deelprojecten:

1. Verbod op verouderd dieselmaterieel op bouwplaatsen via Omgevingswet
2. +3. Kennis/kunde over laden op de bouwplaats + realisatie meer laadpunten voor bouw+utiliteit.
4. Bouwlogistiek+BLVC
5. Werkgroep Emissieloos Inkopen

Het inhoudelijk ontwerpen van de gewenste inkoopmaatregelen en sturing via een (te maken) stadsbreed BLVC-kader is belegd in het deelproject “P4- BLVC en Bouwlogistiek”. Projectleider vanuit RHDHV is Thomas Otterman.

Topsector Logistiek, living labs en landelijk programma SEB

In het landelijke programma SEB is ook de Topsector Logistiek vertegenwoordigd. De afgelopen jaren waren er een aantal ‘living labs’ van steden die naast SEB ook onderzochten wat er aan sturing mogelijk was (soms publiek, soms privaat of combi daarvan), zoals Katendrecht of toren Niko in Eindhoven.

In Utrecht is al behoorlijk ervaring opgedaan met gebiedsgerichte BLVC-kadering voor bouwlogistiek, na 20 jaar verbouwing van het Stationsgebied, woningbouw in Leidsche Rijn, of de bijna 30 jaar durende operatie van werfkelders in het wervengebied.

KOP-programma 2025 – 2026 : Kennis opdoen+opschalen

Gemeente Utrecht wil graag de samenwerking aangaan met de Topsector Logistiek, via het KOP-programma. Hierin wordt onderzocht wat er aan recepten of werkwijzen uit de living labs, kan worden opgeschaald of breder worden toegepast. We menen dat de Utrechtse zoekvraag hier naadloos in past, en (zo ondervinden we) door meerdere steden in SEB-verband en binnen de G4 wordt gedeeld.

We zouden in en met het KOP-programma de volgende onderzoeksvraag als rode draad willen volgen in '25 en '26.

Centrale onderzoeksvraag

Hypothese

- Er is een *ritreductiepotentieel* mogelijk van *ten minste 10% in 2 jaar*,
- in een groeiende/doorbouwende stad met grote bouwopgave,
- Zonder de (woning)bouw nodeloos te vertragen of te ontwrichten,
- via de instrumenten:
 - stedelijk BLVC-kader
 - inkoopbeisen
 - Controle op Naleving (van die inkoopbeisen)
 - Faciliteren en verspreiden van bouwlogistieke kennis
 - Relatiemanagement met ‘gewenste’ bouwlogistieke partners in en rond Utrecht

Possible outcomes

- Ja, lukt
- Ja, deels, met de ingezette instrumenten (maar moeten strenger/uitgebreider)
- Nee. Meer /andere instrumenten nodig.

Praktische info

Het programma Emissieloos Bouwen heeft een *kernteam* op programmaniveau. Onderzoeker zal hieraan 1x per kwartaal deelnemen rondom de rapportagemomenten (dinsdagochtend).

Het projectteam P4 (BLVC-kader+Bouwlogistiek) komt elke week bijeen op de dinsdagmiddag.

Locatie: Stadskantoor Utrecht (inbellen is mogelijk).

Verder zijn er op industrieterrein Lage Weide, Laagraven een aantal bouwlogistieke serviceproviders (watervervoer, bouw hubs, last mile) die af en toe een werkbezoek vragen. Het programma voert een

uitgebreide vorm van relatiemanagement, dus veel contactinfo is al voorhanden. Lokale kennis van de markt is geen vereiste, maar helpt wel om sneller via 'eigen netwerk' relevante data op te halen.

Stuurgroep

Het programma Emissieloos Bouwen heeft een eigen stuurgroep voor het interne programma. Voorstel is, deze stuurgroep (of delegatie daaruit) zo'n 2x per jaar (5 a 6x in totaal) met beslissers uit het KOP-programma (digitaal) bij te praten over deze samenwerking, en daarop bijsturing mogelijk te maken.

Planning

Op dit moment wordt geschreven aan een *BLVC-kader 1.0*. Dit wordt begin 2025 virtueel getest, door dit kader op 2 of 3 al gerealiseerde projecten achteraf toe te passen. Met de aannemer wordt dan bekeken of er ritreductie had kunnen optreden, en waar dit kader dan nog schuurt/te kort schiet. Vanaf Q2 wordt het kader toegepast in toetsing van enkele 'koploperprojecten'.

Dat is idealiter ook het moment

IN de herfst wordt op basis van deze ervaringen een BLVC-kader 2.0 opgesteld en vastgesteld door het college, voor toepassing in 2026. Vanaf 2027 kan het kader jaarlijks een update of verfijning krijgen als dat nodig is.